

Inhoud

2. Een Brabantse privé-collectie
3. Woord vooraf
4. Het middeleeuwse boek
12. Het getijdenboek
13. Letters en schrift
14. Pen en inkt
16. Verf, pigment en bladgoud
18. Perkament
20. Schrijvers en kopiïsten
22. Een blad beschreven
23. Beschrijvingen
58. Literatuur
59. Index
60. Colofon

*'De arbeid van de schrijver
is de verpozing van de lezer.'*

Colofon van Silos Beatus

2000 S 278

Een Brabantse privé-collectie

Het catalogusgedeelte van dit boek is gewijd aan de beschrijving van de handschriften en gedrukte boeken van een Brabantse privé-verzamelaar. In de loop van tientallen jaren heeft deze een aanzienlijke collectie middeleeuwse boeken en fragmenten opgebouwd. Zijn verzamelwoede is vooral gericht op stukken uit het 'eigen patrimonium'. Als Nederlands erfgoed beschouwt hij manuscripten afkomstig uit de vroegere Nederlanden (of de Zeventien Provinciën), het gebied dat tegenwoordig Nederland, België, Luxemburg en Noord-Frankrijk omvat. Hij ziet dit gebied als een eenheid, waarvan het erfgoed niet verloren mag gaan. Met aanstekelijk enthousiasme probeert hij daarom ook jongeren te bewegen handschriften te gaan verzamelen.

Qua inhoud zijn getijdenboeken (zie blz. 12) het ruimst vertegenwoordigd in de verzameling. Dit is niet verwonderlijk: niet alleen werden die het meest gemaakt, ze zijn ook het beste bewaard gebleven. De rijkversierde exemplaren werden gekoesterd als familiestukken en hadden daardoor meer kans om de eeuwen te overleven. Vanwege de bijzondere plaats van het getijdenboek in de geschiedenis van het middeleeuwse boek wil deze catalogus ook een beeld geven van de inhoud ervan. De fragmenten en de bladzijden waarop de manuscripten zijn opengeslagen zijn daarom geordend in de volgorde waarin ze in het getijdenboek voorkomen.

Behalve getijdenboeken bevat de collectie (fragmenten van) psalters (cat.nrs. 21 en 22), een gebedenboekje (cat.nr. 23), boeken voor geestelijken (cat.nr. 24), voor gebruik in de kerk (cat.nrs. 25 en 26) en een theologisch werk (cat.nr. 27). Tenslotte wordt de fascinatie voor de middeleeuwse boekverluchting fraai geïllustreerd door een negentiende-eeuwse navolging van een manuscript (cat.nr. 28). Het catalogusgedeelte opent met de getijdenboeken, de overige handschriften zijn aan het einde geplaatst.

De beschrijvingen willen een indruk geven van de rijkdom van deze privé-verzameling. Voor de specialist zijn bovendien enkele basisgegevens over de handschriften opgenomen. Daarnaast is getracht om de catalogus een illustratie te laten zijn bij het inleidende gedeelte van dit boekje. Aspecten van de vervaardiging van een middeleeuws handschrift, zoals beschreven in deze inleiding, worden weerspiegeld in de in de catalogus opgenomen werken.